

י"ח בשבט תשפ"א
31 בינואר 2021
סימוכין: 105/153/21

לכבוד
מר עאטף אבו עג'אגי
מנכ"ל - נווה מדבר תאגיד מים בע"מ

שלום רב,

הנדון: מתקן התפיסה וההטיה של שפכי חברון – תפעול, תחזוקה ושדרוג המתקן

- סימוכין: (1) דו"ח סיור נחל חברון מתאריך 10.11.20, מספר סימוכין 103/131/20.
(2) דו"ח סיור במתקן תפיסת שפכי חברון מתאריך 18.11.20, מספר סימוכין 103/135/20
(3) דו"ח סיור במתקן תפיסת שפכי חברון מתאריך 09.12.20, מספר סימוכין 103/141/20
(4) סיכום סיור של רשות המים במתקן שוקת מיום 01.12.2020
(5) סיכום ישיבה בנושא: קידום תכנית סטטוטורית מתקן תפיסה שפכי חברון שהתקיימה ב 05/02/2020 במשרד להגנת הסביבה.

שפכי נחל חברון חוצים את הקו הירוק באזור מחסום שמעה ו"נתפסים" לטיפול ראשוני (שיקוע מוצקים) במתקן תפיסה. לאחר מכן עוברים השפכים בקווי הולכה לטיפול במט"ש שוקת, על מנת למנוע המשך זרימתם בנחל חברון וזיהומו בתחומי הקו הירוק.

בחודשים האחרונים ולאחר עיכוב ממושך, האחריות על מתקן התפיסה, צינור השפכים המאסף היוצא ממנו ומט"ש שוקת, הועברה ממועצה מקומית חורה אל תאגיד מים וביוב נווה מדבר.

בתאריך 06.11.20 הושבת מתקן התפיסה בעקבות פתיחת הסככות על גדר ההפרדה בקטע שחוצה את נחל חברון וכניסת עומסי מוצקים למתקן עד למצב של קריסת הציוד המכאני במתקן. כתוצאה מכך המשיכו לזרום שפכי חברון במורד לנחל חברון ונחל באר שבע עד לשיקום הציוד במתקן והשבתו לפעילות בתאריך 14.11.20, כך שהתקבל מפגע סביבתי חמור.

במהלך האירוע הנ"ל ולאחריו, התקיימו סיורי פיקוח במתקן התפיסה ע"י נציגי המשרד (סימוכין 3-1) וניתנו הנחיות לחזרה לפעילות תקינה, כולל פינוי הבוצה שהצטברה במתקן, דיווח לרגולטורים על סיום פינויה וכן דיווח על כל תקלה או אירוע חירום.

בתאריך 01.12.2020 (סימוכין 4) התקיים בנחל חברון ובמתקן התפיסה, ביקור של מנהל רשות המים וכלל הגורמים הרלוונטיים. בסיור סוכם על גיבוש נוהל לתיאום בין תאגיד המים נווה מדבר למנהלת קו התפר בנושא פתיחת הסככות, ניקיון הנחל ומעקב אחר מצב הנחל מעבר לסבכה, על מנת למנוע הישנות אירועים מעין אלו.

2/...

-2-

החל בתאריך 19.01.2021 החלו להתקבל דיווחים על ספיקות נמוכות במט"ש שוקת. פנייה של נציגת המשרד לתאגיד ולמנהל פרויקט בתאריך 20.01.21 העלתה כי המתקן לא עובד בגלל הגשמים ופתיחת הסבכות. בסיכום השיחה סוכם (כפי שנדרש וסוכם בעבר) על הצורך בדיווח לכל הגורמים הרלוונטיים בכל מקרה של הפסקת עבודה של המתקן - בשל גשמים או תקלה - דיווח כאמור לא התקבל. גם עם חלוף הגשם, המשיכו להתקבל דיווחים ממט"ש שוקת, כי הספיקות לא חזרו לספיקות הרגילות, ובתאריך 24.01.21 התקבל דיווח טלפוני מאת מהנדס התאגיד - מר חאלד אבו גנים, על תקלה בשתי משאבות הכניסה למתקן. נמסר כי המשאבות הושבתו והוצאו לתיקון (ללא קשר לגשמים) ועל כן המתקן לא קולט שפכים כלל.

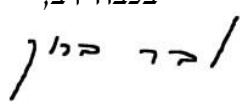
רק לאחר בקשה חוזרת לקבלת דיווח כתוב, נשלח ע"י מר מרואן קלדי- מנהל פרויקט מתקן התפיסה, מייל ובו פירוט לגבי התקלה במשאבות. יוער, כי דיווח זה לא עלה בקנה אחד עם מה שנמסר לנו טלפונית עד אותה העת. נראה כי המתקן מושבת זמן ממושך יותר ממה שנמסר בתחילה ולאורך כל הימים הנ"ל שפכי חברון המשיכו לזרום במורד הנחל תוך שהם גורמים למפגע סביבתי חמור.

זאת ועוד, למיטב ידיעתנו, חרף סיכומי הסיוור מתאריך 01.12.20, לא בוצע תיאום עם מנהלת קו התפר ו/או ניקיון של הנחל, על מנת שיימנעו אירועים חוזרים של השבתת המתקן. טרם הושלם פינוי הבוצה שהצטברה במתקן מהאירוע המתואר בחודש נובמבר 2020, ולפי פניות ציבור שהגיעו למשרדנו שוב מתפתח במקום מפגע ריח.

אנו ערים לכך שהתאגיד קבל לידינו את מתקן התפיסה והקו המאסף כאשר מצבם התחזוקתי ירוד, ולאחר שנים שהרגולטורים השונים התריעו על הצורך בהרחבת ושידרוג המתקנים, ואלו לא קודמו. עם זאת, אנו לא יכולים לקבל מצב שבו תקלות בהפעלתו הרציפה של המיתקן מונעות תפיסת השפכים והעברתם לטיפול במט"ש שוקת, כל שכן אי דיווח/ דיווח לקוי וחלקי, התנהלות לא תקינה במתקן התפיסה, וצבירת בוצות – באופן שמייצר מפגעים סביבתיים לנחל ולתושבים המתגוררים לאורכו.

תאגיד נווה מדבר אחראי על מתקן התפיסה, קו הולכת השפכים ומט"ש שוקת, ואנו רואים את ההתנהלות המתוארת לעיל בחומרה.

חשוב לציין שמתקן התפיסה פועל ללא רישיון עסק כדון, ויש להסדיר נושא זה מיידית מול מחלקת רישוי עסקים במועצה אזורית בני שמעון, כפי שכבר צוין בפניכם בעל פה על ידי נציגי המשרד לא אחת, ובפרט לאחר שהוסר החסם הסטטוטורי שהיה קיים ושונה "קו תחום איו"ש". בעניין זה בכוונתנו לנקוט בהליך אכיפה מתאים.

בכבוד רב,

ברוך ובר
מנהל מחוז דרום

3/...

העתקים פנימיים:

מר יצחק בן דוד - סמנכ"ל בכיר, אשכול אכיפה והסברה, המשרד להגנת הסביבה, ירושלים.
מר אלון זסק- סמנכ"ל בכיר למשאבי טבע, אשכול משאבי טבע, המשרד להגנת הסביבה, ירושלים.
מר בני אלבז – מחוז איו"ש, המשרד להגנת הסביבה.
ד"ר אמיר ארז- ראש אגף מים, שפכים ונחלים, המשרד להגנת הסביבה.
מר יוסי בר - מנהל המשטרה הירוקה, רמלה.

העתקים חיצוניים:

מר ניר זמיר- ראש המועצה האזורית בני שמעון
מר שמעון מזוז- ראש המועצה המקומית מיתר
מר חאבס אלעטאונה- ראש המועצה המקומית חורה
מר גיורא שחם - מנהל רשות המים
מר רביע אגריבה- מנהל אגף ביוג והשבה רשות המים.
מר אולג חנקין - מנהל תחום בקרה הנדסית, רשות המים.
גב' עפרי צפנת - מהנדסת לשכת הבריאות המחוזית, משרד הבריאות.
מר חאלד אבו גנים- מהנדס תאגיד מים וביוג נווה מדבר.
מר מרואן קלדי- מנהל פרויקט מתקן תפיסת והטיית שפכי חברון.
מר אמנון גורודנצ'יק - פקח ניטור מים ונחלים דרום, רשות הטבע והגנים.
מר שחר יסינובסקי - מנהל יח"ס נגב מערבי.

העתקים במחוז:

גב' צפי בן שאול
ד"ר רננה אילן
עו"ד אור אללו-פוקס
עו"ד אורטל אביב- צברי
גב' שלומית כורם
גב' אסנת מלכה
מר גיא נחושתן

